

Verkiezingsprogramma Libertarische Partij 2017 – 2021

Inleiding

We weten uit pijnlijke ervaring dat vrijheid nooit vrijwillig wordt geschonken door de onderdrukker. Ze moet opgeëist worden door de onderdrukten.

— Martin Luther King —

De wereld verandert snel. We leven in een tijd van onbegrensde mogelijkheden. Innovatie en ondernemerschap worden steeds vanzelfsprekender. Maar de huidige politiek en overheden belemmeren deze vooruitgang. De LP wil bouwen aan een nieuw Nederland, dat ruime kansen geeft aan iedereen die er wat van wil maken.

Vrijheid om zelf dingen te veranderen. Vertrouwen in de kracht van de samenleving.

De LP ziet de oplossing in meer vrijheid voor het individu. Vrij zijn van dwang, oorlog en armoede. Vrijheid van informatie en vrij zijn om dingen te veranderen. De vrijheid om elkaar te helpen en te doen wat je zelf goed vindt. De overheid baseert haar beleid nog te vaak op angst voor mogelijke gevaren. Wij geloven niet in beleid dat voortkomt uit angst. Dit programma is gebaseerd op vertrouwen. Vertrouwen in de kracht van de samenleving. Vertrouwen in de medemens.

- [1. Internationaal: Europa en de Wereld](#)
- [2. Gezondheid en Zorg](#)
- [3. Economie](#)
- [4. Vrijheid, veiligheid en recht](#)
- [5. Overheid en Democratie](#)
- [6. Onderwijs](#)
- [7. Wonen en omgeving](#)
- [8. Het dagelijks leven](#)
- [9. Werk](#)
- [10. Financiën](#)

Vrede, handel en oprechte vriendschap met alle naties.

— Thomas Jefferson —

1.1 Europa, EU en EVA

1.2 Internationaal: de Wereld

1.3 Integratie

1.4 Ontwikkelingshulp

1.5 Immigratie en asiel

1.1 Europa, EU en EVA

De LP is blij met de economische samenwerking binnen Europa. Handelsvrijheid heeft veel bijgedragen aan de welvaart van het Europese continent. Maar het streven naar een politieke unie is een stap te ver. Juist de diversiteit van alle Europese landen heeft Europa door de eeuwen heen groot gemaakt.

Wie van Europa houdt, is tegen de EU.

Het streven naar een politieke unie heeft gevolgen gehad. Waar de vrije handel van de EEG ons welvaart bracht, brengt de politieke ambitie van de EU ons voornamelijk problemen. De Nederlandse handel wordt geremd door EU-regels en de inwoners van Nederland moeten betalen voor problemen die zij niet hebben veroorzaakt. Denk bijvoorbeeld aan het betalen voor de schulden in Griekenland, Italië, Spanje en Portugal via een noodfonds. De EU is opgebouwd uit landen die niet elkaars gelijke zijn, en dat ook nooit zijn geweest. De inwoners van de eurolanden moeten verplicht dezelfde munteenheid gebruiken. Economisch sterke en zwakke landen die één munt delen, dat is vragen om problemen.

De macht van de EU wordt vergroot ten koste van de lidstaten. Ten koste van de mensen. Ten koste van de vrijheid. Nederland dreigt achter te blijven als een provincie van een groot geheel. De EU wil alle landen gelijkschakelen: iedereen even arm. Dit moet voorkomen worden. Uit de EU treden is niet gemakkelijk, maar het biedt wel de beste kans op een betere toekomst. Wie van Europa houdt, is tegen de EU.

Wij pleiten ervoor dat Nederland uit de EU stapt en zich aansluit bij de Europese Vrijhandelsassociatie. De EVA is een vrijheidslievende tegenhanger van de EU, die bestaat uit Zwitserland, Noorwegen, IJsland en Liechtenstein. De samenwerking tussen de EVA-landen beperkt zich tot vrijhandel. Er gelden geen invoerrechten of beperkingen tussen de lidstaten onderling en toch blijft iedere lidstaat autonoom. Geen superstaat, maar wel alle voordelen van een open markt. De EVA-landen steken economisch gezien met kop en schouders uit boven de landen in de EU.

Wie denkt dat Nederland niet meer kan handelen met EU-landen als we uit de EU stappen heeft het mis. De EVA-landen handelen vrij met de EU, maar zijn niet gebonden aan de politiek van Brussel. Dat is wat wij ook voor Nederland willen. Nederland moet het lidmaatschap en de financiële ondersteuning van de EU zo snel mogelijk opzeggen. Het is tijd om onze eigen weg te gaan.

1.2 Internationaal: de Wereld

Wij staan voor wederzijds respect. Dit is van toepassing op onze relaties met mensen van over de hele wereld. Daarom werken we aan positieve relaties, met de nadruk op vrijhandel en het vermijden van militaire interventies.

Het is al te vaak in de geschiedenis voorgekomen dat oorlogen beginnen waar handel ophoudt. Daarom moet Nederland een leidende rol nemen in de volgende stappen naar echte vrije handel. De “vrijhandelsverdragen” van de afgelopen decennia leidden echter tot gereguleerde handel die grote bedrijven bevoordeelt ten nadele van kleinere concurrenten. Wij pleiten daarom voor het afschaffen van alle beperkingen op handel van en naar het buitenland. Meer handel leidt tot meer koopkracht en meer welvaart. Bijkomend voordeel is de sterke prikkel – zonder één cent subsidie – voor exporterende bedrijven om maximaal te innoveren.

De wereld van vrije handel is een vreedzame wereld. Laten we hier voor de huidige en toekomstige generaties zo veel mogelijk aan bijdragen.

De LP pleit ervoor dat Nederland zo snel mogelijk uit organisaties als de Verenigde Naties treedt, omdat zulke organisaties geen enkele toegevoegde waarde hebben voor de mensheid en alleen maar politici helpen in hun carrière.

Ook pleit de LP ervoor dat Nederland haar lidmaatschap van de Noord-Atlantische Verdragsorganisatie (NAVO) opzegt. Het drijven van handel met alle landen in de wereld is een veel beter, vreedzamer en voorspoediger model voor vrede en stabiliteit in de wereld dan een militair pact dat Nederland in een militair conflict kan betrekken zonder dat Nederland zelf daadwerkelijk aangevallen is. Daarom wijst de LP deelname van Nederland aan dergelijke overeenkomsten af.

1.3 Integratie

Integratie is een proces dat spontaan optreedt als mensen zich thuis gaan voelen in de gemeenschap waarin zij leven. Door mensen te dwingen op een bepaalde manier te integreren, rem je dat proces. De LP vindt dat de overheid niemand mag bevoordelen of benadelen op basis van persoonskenmerken. Hoe nieuwkomers zich aanpassen aan de situatie in Nederland bepalen ze voor een groot deel zelf, zo lang ze geen schade aan anderen of hun eigendom toebrengen.

Om te integreren is het nodig dat mensen elkaar kunnen begrijpen. Dat betekent dat je met elkaar moet kunnen communiceren. Mensen verplichten om een inburgeringscursus te volgen is daarvoor niet nodig. Voor een nieuwkomer is het wel handig om de taal te leren, om zijn rechten en plichten te kennen en om te leren over de vrijheid van meningsuiting en de vrijheid van godsdienst. De LP juicht initiatieven voor integratie vanuit de samenleving van harte toe.

1.4 Ontwikkelingshulp

Mensen worden welvarend als ze zelf mogen kiezen hoe ze leven en hoe ze hun geld uitgeven. Natuurlijk is het zo dat er nu in grote delen van de wereld armoede en onderdrukking bestaat die niet acceptabel is. De vraag is: hoe gaan we daar mee om?

Het antwoord van de overheid is ontwikkelingshulp. Dit betekent vaak dat, alle goede intenties terzijde, de Nederlandse overheid geld afneemt van de mensen in Nederland om het vervolgens cadeau te doen aan corrupte regimes in het buitenland. Van dat geld komt vaak maar weinig bij de bevolking terecht, ondanks de regels voor goed bestuur die het Ministerie van Buitenlandse Zaken hanteert voor ontwikkelingslanden.

Wij zijn daarom tegen ontwikkelingshulp betaald van belastinggeld. Inwoners van landen met een ontwikkelende economie zijn er niet bij gebaat dat wij hun politici financieren. Ze hebben er veel meer aan dat we vrije handel mogelijk maken, zodat ze zaken kunnen doen met Nederlandse bedrijven en burgers. Wij pleiten dan ook voor meer vrije handel en welvaart in plaats van betuttelende hulp die niet helpt. Dit bespaart jaarlijks 3,7 miljard euro en daar wordt iedereen beter van.

In Afrika, het continent dat decennialang afhankelijk is gehouden van ontwikkelingshulp, ontstaat steeds duidelijker het besef dat deze hulp uiteindelijk veel meer kost dan het oplevert. Het houdt mensen afhankelijk, verstoort de economie en verleent steun aan corrupte regimes. De Zambiaanse econome Dambisa Moyo heeft de “hulpindustrie” van felle kritiek voorzien. De president van Rwanda, Paul Kagame, sluit zich aan bij die kritiek en stelt dat ontwikkelingssamenwerking een “cultuur van afhankelijkheid” heeft veroorzaakt. In zijn ogen is dit net zo schadelijk als kolonialisme. De voormalige president van Senegal, Abdoulaye Wade, neemt een vergelijkbaar standpunt in. Het valt ook op dat landen die geen of weinig “hulp” accepteren het stelselmatig beter doen dan landen die aan het geldinfuus liggen.

Ontwikkelingshulp is een ware industrie, waar een paar mensen heel rijk van worden, terwijl de rest eraan onderdoor gaat. Dat moet ophouden. Juist als we mensen willen respecteren, waar ter wereld ze ook leven, moeten we ze niet afhankelijk maken.

Geef iemand een vis en hij heeft eten voor één dag. Leer iemand vissen en hij heeft eten voor zijn hele leven.

Andere landen zijn gebaat bij een duurzame relatie met Nederland. We helpen de armoede het snelst de wereld uit door alle landen een kans te geven vrij met ons handel te drijven. Nu wordt het door beperkingen en importheffingen lastig gemaakt om goederen te exporteren naar Nederland. Onbewerkte grondstoffen kunnen met weinig beperkingen worden geëxporteerd, maar zodra je grondstoffen verwerkt, regent het regels en heffingen. Juist die producten waar waarde aan toegevoegd wordt zijn essentieel voor de ontwikkeling van de welvaart van een land. De LP wil alle landen die nu ontwikkelingshulp van Nederland krijgen de mogelijkheid bieden om handelspartners

te worden die hun lot in eigen hand nemen en niet langer afhankelijk zijn van de gunsten van ontwikkelde landen.

1.5 Immigratie en asiel

De LP ziet de economische voordelen van vrij verkeer van personen, goederen en diensten. Ook erkennen wij de sociale problemen die het gevolg kunnen zijn van onbegrensde immigratie. Het zet de deur open voor ongewenste personen. Als wij immigranten meteen een uitkering geven, vormt dit een loodzware last voor onze verzorgingsstaat. Daarom stellen wij een systeem van immigratie in drie stappen voor.

Stap 0 – ongeregistreerd verblijf

De aanvraag van een toeristenvisum bij kortdurend en langdurend verblijf in Nederland is niet verplicht. Dit is wel verplicht als de bezoeker in Nederland wil werken, een eigen woning wil betrekken of later een permanente verblijfsvergunning wil verkrijgen.

Stap 1 – geregistreerd toeristenverblijf

Immigranten die in Nederland willen wonen en werken, vragen een toeristenvisum aan. Dit visum is 5 jaar geldig en geeft de houder de mogelijkheid om hier te werken en een eigen woning te betrekken. De houder treedt in gewone dienst en betaalt de reguliere belastingen. Een deel van deze betaalde belastingen komt ten goede aan de algemene middelen. Het andere deel gaat in een individueel spaarfonds waarmee ziektekosten, kortdurende werkloosheid, een eventueel retour, en uiteindelijk het staatsburgerschap betaald kunnen worden. Het toeristenvisum geeft geen stemrecht of andere rechten op de voordelen van onze verzorgingsstaat. Gedurende het verblijf heeft de houder geen rechtsbescherming tegen uitzetting. Als er sprake is van (vermoedelijk) maatschappelijk ongewenst gedrag, wordt het visum ingetrokken en dient de houder de beslissing op voortzetting van het toeristenvisum buiten Nederland af te wachten.

Stap 2 – permanent verblijf

Na het verlopen van het toeristenvisum kan de houder dit visum laten omzetten naar een permanente verblijfsvergunning. Deze verblijfsvergunning kent dezelfde rechten als een toeristenvisum, maar met een sterkere rechtsbescherming tegen uitzetting. Als sprake is van licht maatschappelijk ongewenst gedrag volgt geen directe uitzetting.

Stap 3 – staatsburgerschap

Na een tweede periode van 5 jaar kan de houder van een permanente verblijfsvergunning het staatsburgerschap aanschaffen. De kosten van het staatsburgerschap zijn (veel) hoger dan de verwachte voordelen die de houder van de verblijfsvergunning statistisch gezien in zijn/haar verdere leven in Nederland zal genieten. Het staatsburgerschap geeft de houder alle rechten die geboren Nederlanders ook genieten. Voor het verkrijgen van het staatsburgerschap zijn geen taal- of andere eisen verplicht. Het Nederlandse staatsburgerschap is te combineren met het bezit van andere nationaliteiten.

De beste manier om gezondheidszorg te leveren is de manier waarop we in een vrije samenleving alle goederen en diensten leveren: via de vrije markt.

— Ron Paul —

2.1 Zorg

2.2 Alcohol en andere drugs

2.3 Medische ethiek

2.4 Ondersteunen

2.1 Zorg

Met de invoering van de nieuwe zorgverzekeringswet een aantal jaar geleden zijn de kosten in de zorg gestegen, wachtlijsten gegroeid en de kwaliteit van de zorg minder geworden. Daarnaast worden we nu verplicht onszelf te verzekeren onder voorwaarden die de politiek bepaalt. Deze verplichtingen zijn niet nodig. Door het verplichte eigen risico hebben veel Nederlanders weinig aan hun (ook al verplichte) zorgverzekering. Mensen moeten de keuze hebben om een eigen risico te nemen als zij dat willen. Het verplichte eigen risico moet verdwijnen. En waarom kun je je niet alleen verzekeren voor spoedeisende hulp?

Vrije zorgkeuze

Het kiezen uit mogelijke aanbieders moet niet meer beperkt worden. De politiek heeft ervoor gezorgd dat je alleen de keuze hebt uit de verzekeringen van negen grote concerns. Deze concerns hebben een aantal merken. De meeste Nederlanders hebben een zorgverzekering van Achmea, VGZ, CZ of Menzis. Deze vier concerns verzekeren 90% van de verzekerden in Nederland. Daardoor kunnen zij de prijzen gemakkelijk hoog houden. De LP wil keuze uit meer aanbieders mogelijk maken, zodat ook verzekeraars uit bijvoorbeeld Duitsland of Frankrijk hun diensten kunnen aanbieden en het niet meer mogelijk is met een klein groepje bedrijven de prijs te bepalen.

Onder welk concern valt jouw zorgverzekeraar?

(Bron: [Independer](#))

Solidariteit in de zorg moet een weloverwogen en persoonlijke keuze zijn. Daarom willen we de verplichting afschaffen. Hierdoor is niet iedere Nederlander vanzelfsprekend klant en zullen zorgverzekeraars beter hun best moeten doen om mensen klant te maken en te houden. Het fundament van een verzekering is de onderlinge solidariteit van de deelnemers. Dat waarborgen wij door toegang tot goede, concurrerende, en niet-verplichte verzekeringen.

Innovatie in de zorg

Een van de redenen van de toename van de zorgkosten zijn zorgverzekeraars. Dure en gecompliceerde organisaties die de premie alleen maar omhoog jagen. De zorg moet weer terug naar de zorginstellingen. Waarom zou je bijvoorbeeld niet een abonnement bij een zorginstelling kunnen nemen in plaats van een verzekering bij een financiële instelling?

De sterke regelgeving in de zorg heeft een prikkel gecreëerd om te fuseren. Het grootste deel van de verzekeringen is ondergebracht bij vier grote partijen. Als reactie hierop zijn zorginstellingen gaan fuseren om tegenwicht te kunnen bieden. Onderzoek geeft echter aan dat een fusieziekenhuis geen schaalvoordelen biedt. Daarnaast geven veel mensen aan dat zij behoefte hebben aan een overzichtelijk ziekenhuis waar de rijen kort zijn en snel geschakeld kan worden. De LP wil de patiënt weer op de eerste plaats zetten, door hem de keuze te geven waar hij zijn zorg inkoop. Zo zullen de kosten van de zorg dalen, zullen patiënten tevredener zijn en de kwaliteit van de zorg toenemen.

2.2 Alcohol en andere drugs

Politie en justitie besteden zeker de helft van hun capaciteit aan drugscriminaliteit. Aan wietplantages, fietsendiefstallen, autokraken, straathandel en liquidaties wordt zodoende 4,5 miljard euro per jaar besteed.

Toch zijn er meer drugs beschikbaar dan ooit. Het besef dat er een intelligenter en humaner drugsbeleid moet komen, leeft dan ook breed. Ondernemer Richard Branson en de Britse vicepremier Nick Clegg schreven in maart 2010 in *The Guardian* dat we de oorlog tegen drugs al veertig jaar aan het verliezen zijn. Branson sloot zich al eerder aan bij de Global Commission on Drug Policy die zich inzet voor hervorming van het drugsbeleid. Intussen hebben Noord-Amerikaanse staten als Colorado, Washington en Alaska cannabis al gelegaliseerd, net als het Zuid-Amerikaanse Uruguay. In veel andere Midden-Amerikaanse landen, zoals Mexico, Ecuador en Costa Rica, wordt het gebruik van cannabis niet meer bestraft. Legaliseren kan gewoon.

Hoe Nederland achterloopt

Nederland loopt achter op dit gebied. De overheid gedooft dat coffeeshops aan de voorkant cannabis verkopen, maar verbiedt de levering van diezelfde cannabis aan de achterdeur. Producenten en verkopers zitten daardoor in een onmogelijke positie. Niet gek dat 35 gemeenten in 2009 een manifest tekenden waarin ze pleitten voor regulering van wiet. Dat zou een eind maken aan de overlast van straatdealers en brandgevaar door wietkwekerijen in woningen.

Het beslag op justitie en politie

Het bestrijden van drugs legt een enorm beslag op de politie, het Openbaar Ministerie en de rechterlijke macht. Van alle verdachten (21.900 in 2013) wordt 8,3 procent gepakt wegens bezit, productie of smokkel van een illegale drug. De meesten krijgen een taakstraf of een boete; 1.600 individuen moesten de gevangenis in.

Deze getallen zijn een zware onderschatting van de werkelijke last die drugs veroorzaken: het gaat hier alleen om de veroordeling voor het bezit van drugs. Alle criminaliteit die ermee samenhangt (fietsendiefstal door junks, stroomdiefstal door wietkwekers, witwassen, liquidaties) staat niet als drugscriminaliteit in de statistieken. Hoe groot dat aandeel is, weet niemand precies. Dat dit gigantisch is, lijkt aannemelijk.

Het is duidelijk dat een heel groot deel van de zware criminaliteit direct of indirect te maken heeft met drugs. Denk aan de jacht op de wapenhandelaars die de Kalasnikovs voor de liquidaties leveren, de zogenoemde spyshops die (anti-)afluisterapparatuur leveren aan drugshandelaars, witwasonderzoeken (het geld komt bijna altijd uit drugshandel) of afpersing.

We kunnen dus rustig stellen dat minstens de helft van alles wat we uitgeven aan veiligheid en justitie besteed wordt aan het bestrijden van drugs. Reken even mee.

De begroting van het Ministerie van Veiligheid en Justitie bedraagt 11,44 miljard euro over 2015. Als je daar de begrotingsposten aftrekt die niet direct met drugs te maken hebben – zoals contraterrore, vreemdelingenbeleid, civiele rechtspraak en het kerndepartement – dan houd je

circa 9,1 miljard euro over. Zelfs als je conservatief rekent en na het halveren naar beneden afrondt, kost de Nederlandse strijd tegen drugs 4,5 miljard euro.

Daar zitten de kosten van de criminaliteit voor de samenleving nog niet in – denk aan diefstal, inbraak en beroving. Het Wetenschappelijk Onderzoek- en Documentatiecentrum van het verantwoordelijke ministerie becijferde die in 2006 op 31,5 miljard euro. De helft daarvan, ruim 15 miljard euro, kan toegeschreven worden aan drugs.

Waarom de War on Drugs zinloos is

Dat geld kan in zaken worden gestoken die nu blijven liggen. Geen gek idee, als je bedenkt dat de politie in Nederland 22,4 procent van alle misdrijven opheldert. Inbraken, fietsendiefstal of zakkenrollen kunnen met een opheldering van respectievelijk 7 procent, 3,9 procent en 2,9 procent feitelijk straffeloos gepleegd worden.

Maar de belangrijkste reden om te stoppen met het bestrijden van drugs is de totale zinloosheid ervan. Als de politie een overvaller of verkrachter opsluit, kan die geen misdrijven meer plegen. Bij drugs werkt dat niet zo. Er zal altijd vraag naar zijn. En daardoor onmiddellijk nieuw aanbod.

Daarnaast gaan de meeste mensen redelijk verstandig om met drugs. In landen waar het gebruik van bepaalde drugs niet vervolgd wordt, zoals Nederland, Portugal en Uruguay, raakt de bevolking niet massaal verslaafd. Sterker nog: er zijn procentueel minder mensen die drugs gebruiken dan in de Verenigde Staten. Maar ook voor de mensen die er niet verstandig mee omgaan is niet straf het beste antwoord, maar voorlichting en hulp.

Het huidige beleid is in ieder geval volstrekt irrationeel. De gevaarlijkste drugs zijn legaal: tabak kost ieder jaar 20.000 mensen het leven, alcohol 1.700. Illegale drugs (zoals heroïne) kosten aan ruim honderd mensen het leven. En er is nog nooit iemand overleden aan cannabisgebruik.

Legalisering betekent zeker niet dat alle drugs meteen vrijgegeven worden. Onder regulering van drugs verstaan wij het toestaan van productie, handel en consumptie onder voorwaarden, gericht op een zo gering en veilig mogelijk gebruik. Beginnende met softdrugs zoals cannabis, en partydrugs, zoals XTC. Ook moet er een minimumleeftijd voor komen, net als nu bij drank en tabak het geval is.

Wat gebeurt er na legalisering?

Omdat Nederland zelf een grote producent is van softdrugs, levert legalisering direct geld op. Een ambtelijke werkgroep die in 2010 mogelijke nieuwe bezuinigingen en inkomsten op een rijtje moest zetten voor het kabinet, becijferde dat het decriminaliseren van softdrugs 183 miljoen zou besparen bij politie en openbaar bestuur. Mogelijk zou het 260 miljoen euro aan belastingen opleveren. Een conservatieve schatting. Econoom Martijn Boermans becijferde in 2010 de voordelen van legalisering op mogelijk 850 miljoen euro.

Dat het de moeite waard kan zijn, zie je bijvoorbeeld aan Colorado. De eerste resultaten na het legaliseren van cannabis zijn daar bemoedigend. Uit een overzicht van de Drugs Policy Alliance blijkt dat sinds het legaliseren op 1 januari 2014 het aantal arrestaties wegens kweken en verkopen van cannabis met 90 procent gedaald is. Het aantal geweldsmisdrijven daalden met 2,2 procent, het aantal inbraken met 9,5 procent.

Het is dus niet zo dat de politie na legalisering ineens de helft minder te doen heeft. Wel is er meer tijd voor andere misdrijven die nu noodgedwongen deels blijven liggen: mensensmokkel, seksueel misbruik en de jacht op de 12.000 veroordeelde criminelen die voortvluchtig zijn.

Minder misdaad, minder overlast, meer belastinginkomsten: wie kan hier tegen zijn?

(Dit standpunt is geformuleerd op basis van een artikel uit de correspondent: van september 2015 "[Red Nederland, Legaliseer drugs](#)")

2.3 Medische ethiek

Mensen gaan onnodig dood omdat de overheid betaalde orgaandonatie heeft verboden. Wij vinden dat mensen hierover zelf keuzes mogen maken. De minst ingrijpende manier om de wachtlijsten te laten krimpen is het kweken van donororganen. Onderzoek naar deze kunstmatige orgaangroei mag niet vastlopen op (over)regulering.

Iedereen heeft het recht om medische hulp of vaccinatie te weigeren en het recht om te kiezen voor vroegtijdige levensbeëindiging. Wilsbekwame mensen hebben de principiële vrijheid om hun leven te beëindigen wanneer zij dit willen. Anderen, zoals artsen en verpleegkundigen, zijn nooit verplicht hieraan mee te werken. De LP is voor legalisering van assistentie bij euthanasie, zolang er geen onduidelijkheden bestaan over de wensen van de patiënt. Wij vinden dat medicatie voor een waardig levenseinde op recept verkrijgbaar moet zijn.

De overheid hoort vrijwillige binnenlandse en buitenlandse adoptie, mits in het belang van het kind, niet in de weg te staan. Het verbod op adoptieluiken moet worden opgeheven voor instellingen die aantoonbaar in het belang van de vondelingen handelen.

2.4 Ondersteunen

Met de komst van de Participatiewet op 1 januari 2015 is de verantwoordelijkheid voor de maatschappelijke ondersteuning bij de gemeente komen te liggen. Die decentralisatie heeft tot nu toe desastreus uitgepakt. Lang niet alle gemeenten hebben de expertise in huis om een goede beoordeling te maken van iemands persoonlijke situatie en of iemand aan de voorwaarden voor een persoonsgebonden budget (pgb) voldoet.

Je zou geen duidelijk verschil moeten merken in de hoogte van je pgb-budget als je kiest voor een particuliere zorgverlener in plaats van een zorgverlener die is aangesloten bij een organisatie. Als je bij particuliere zorgverleners voor hetzelfde geld drie keer zoveel zorg kan inkopen als bij een zorginstelling, dan is het de vrije keuze van de zorgvrager om hier gebruik van te maken.

De LP wil dat over vier jaar de verzekeringsplicht is afgeschaft en de verzekeringen vanuit Wlz, Wmo en pgb door zorgvragers kunnen worden omgezet in private verzekeringen. Dit geeft zorgvragers de mogelijkheid om zelf te kiezen hoe zij hun geld uitgeven. Als iemand zich wil laten adviseren over welke verzekering voor hem het meest voordelig is, kan hij terecht bij een patiëntenorganisatie.

Collectieve verzekeringen zijn erg duur en keren te weinig uit. Iedere Nederlander betaalt nu zeker anderhalf keer wat hij zou betalen bij een private verzekeraar. In 2015 kostte het collectieve stelsel 74,6 miljard!

Wij willen af van de collectieve verzekeringen. Daarmee kunnen de belastingen met 70 miljard euro omlaag. De 20 miljard euro die nu besteed wordt aan bureaucratie komt dan direct ten goede aan de burger.

Alles dat echt groots en inspirerend is, wordt gemaakt door het individu dat in vrijheid kan werken.

— Albert Einstein —

Inleiding

3.1 Markt

3.3 Investeren

3.2 Innovatie

3.4 Crisis en groei

Inleiding

Economie is een breed onderwerp dat zich moeilijk laat vangen in een paar bladzijden. Wij kunnen hier alleen met brede penseelstreken onze visie neerzetten. Ons principiële standpunt gaat uit van volledig eigendomsrecht. Dat is een grondrecht dat gerespecteerd moet worden. Uit dit grondrecht vloeit voort dat mensen vrij zijn om hun eigendom aan anderen te verkopen zonder dat de overheid daar belemmeringen aan oplegt.

Als de overheid zich met de handel bemoeit, belemmert dat het eigendomsrecht. Het bedreigt zowel de economische als de persoonlijke vrijheid. Daarom is de LP voor de volgende onmiddellijke hervormingen:

- Invoering van een 15,6% vlaktaks met een belastingvrije som van €20.000. Hiermee vervalt de noodzaak om het toeslagencircus in stand te houden. De laagste inkomens worden uit de wind gehouden terwijl de volgende hervorming aan bod komt;
- De vennootschapsbelasting willen we verlagen naar 10%. Uiteindelijk willen we deze belasting afschaffen;
- Een einde aan de inmenging van de Europese Unie in de Nederlandse economie;
- Een einde aan het begrotingstekort;
- Een einde aan monetair beleid dat inflatie in de hand werkt;
- Streven naar vrije handel;
- Een einde aan het reguleren van wat mensen onderling mogen afspreken voor de handel in goederen en diensten.

De LP is een sterk voorstander van een gezond financieel overheidsbeleid, waarbij de burgers mogen vertrouwen op een stabiele en waardevaste munteenheid. Het ongeremd bijdrukken van euro's

(monetaire expansie) verstoort een goed functioneren van de economie en ondermijnt de koopkracht. Het spaargeld en de pensioenen lijden hieronder, terwijl bijna alle Europese overheden worden bevoordeeld. Deze ongezonde prikkel is het resultaat van ongezond financieel beleid.

Daarnaast leidt een lage rente tot minder sparen. Sparen voor de toekomst is een belangrijke investering die leidt tot duurzame economische groei. Bij zeer lage rentestanden worden slechte leningen en ongezonde, niet-duurzame groei gestimuleerd. Dit leidt tot nieuwe bubbelvorming en de vorming van de basis voor een volgende crisis. De LP wil deze perverse cyclus en het kortetermijndenken dat erachter schuilgaat doorbreken.

3.1 Markt

Er wordt vaak beweerd dat Nederland een open en vrije economie heeft. Toch legt de politiek nogal wat regels en beperkingen op aan de mensen die met Nederlandse bedrijven willen handelen, of hier willen ondernemen. De LP kiest voor het wegnemen van belemmeringen en beschermende constructies die de vrije markt in de weg staan. Wij kiezen hiermee voor beleid waarbij de kracht van het individu voorop staat.

Iedereen heeft het recht om goederen en diensten aan te bieden en af te nemen. De overheid is daarbij een sta-in-de-weg. Zolang er geen sprake is van fraude, geweld of andere inbreuken op de rechten van een ander, moet de overheid buiten beeld blijven. Hiermee kunnen transacties plaatsvinden op een manier waarop beide partijen er beter van worden.

De overheid behandelt volwassen mensen als kleine kinderen die niet zelfstandig kunnen beslissen. Als mensen als kinderen worden behandeld, gaan ze zich als kinderen gedragen. Dat houdt de interventiecyclus eeuwig in stand. Misstanden kunnen prima worden aangepakt via fraudewetgeving en via volledige aansprakelijkheid van de verkopende partij. Een sturende overheid die een moraal oplegt is verkeerd bezig.

De LP is daarom voor afschaffing van de winkeltijdenwet en voor het recht van gemeenten om samen met de plaatselijke ondernemers zelf te bepalen wanneer winkels open mogen zijn. De enige beperking is dat er geen extra overlast voor omwonenden mag zijn. Omdat de overheid volwassenen als volwassenen hoort te behandelen, zijn wij voor minder regels op zaken als prijs, sterkte, of hoeveelheid die mag worden geproduceerd of gekocht van welke product dan ook. Wetten die het adverteren van vrij verkrijgbare producten verbieden zijn ook niet meer van deze tijd. Deze wetten moeten op een verstandige manier afgeschaft worden.

Bij vrijheid hoort verantwoordelijkheid. Producenten en ondernemers krijgen veel meer vrijheid in een vrije economie, maar worden ook volledig aansprakelijk voor de goederen en diensten die ze op die markt aanbieden. Fraude wordt keihard aangepakt met schadevergoedingen en smartengeld. Gevaarlijke producten of diensten die schade aan kopers of derden toebrengen, kunnen bij aantoonbare schuld ook leiden tot schadevergoedingen. Of een ondernemer wortels of sigaretten verkoopt doet niet ter zake. Alle ondernemers zijn gelijk voor de wet.

3.2 Innovatie

Het innovatiebeleid heeft nu als speerpunt het topsectorenbeleid. In drie jaar tijd is meer dan €7 miljard aan deze sectoren gegeven. De LP ziet deze subsidies als een van de kwalijkste verstoringen van de vrije markt. Bedrijven als Heineken en Philips zijn niet groot geworden dankzij subsidies. Wie de pech heeft om niet als deel van een topsector te worden aangemerkt, omdat hij te klein is of niet over de beste lobbyisten in Den Haag beschikt, krijgt geen subsidie en moet meebetalen aan de €7 miljard subsidie voor andere bedrijven.

De LP weet als geen ander dat onderzoek belangrijk is in een moderne economie. Wij vinden dat ondernemers het beste zelf kunnen inschatten hoeveel onderzoeksinspanningen zij kunnen leveren. Een bedrijf dat niet innoveert pleegt uiteindelijk zelfmoord in de vrije markt. Wij willen dat deze marktkrachten bedrijven “stimuleren” om onderzoek te doen. Wat vooral niet moet gebeuren is dat lobbyisten bepalen hoe de Nederlandse economie eruit moet zien. Hoe onze economie eruit ziet moet worden bepaald door concurrentie tussen bedrijven en het koopgedrag van consumenten; zowel binnen Nederland als internationaal.

We herstellen op dit moment van de ergste crisis sinds de jaren dertig. Er is veel werkloosheid; we zitten met de gevolgen van een crisis die veroorzaakt is door een foute inrichting van het systeem. De banken waren zo groot geworden dat ze niet meer failliet mochten gaan en te veel risico namen. De gevolgen waren dat de winsten voor de banken waren en de verliezen voor de belastingbetaler. Banken moeten failliet kunnen gaan, en er zal ook gezocht moeten worden naar alternatieven voor de traditionele banken. Er zijn prachtige alternatieven in de vorm van crowdfunding of cryptovaluta zoals Bitcoin.

Met cryptovaluta is de kiem gelegd voor decentraal betalingsverkeer en kredietverstrekking die gescheiden kan blijven van de investeringstakken van grote financiële instellingen. Banken, die hierbij veel te verliezen hebben, lobbyen juist bij overheden om deze innovaties tegen te houden. De Rijksoverheid voert nieuwe regels en lasten door om problemen op te lossen die ze zelf veroorzaakt heeft. Hiermee krijgt de Rijksoverheid steeds meer grip op de economie. Ze gebruikt die grip om financiële innovatie te ontmoedigen. Daar wil de LP van af.

Veel mensen beschikken in Nederland over snel internet, maar overheden willen koste wat kost de netwerken in eigen hand houden. Hierdoor investeren bedrijven niet in glasvezelnetwerken. De overheid heeft “de lucht” ooit genationaliseerd en veilt voor miljarden euro’s frequenties voor mobiele telefonie. Dit heeft enorme gevolgen voor verdienmodellen. Mobiele telefonie is onnodig duur. Hiermee ontstaat een sterke prikkel bij bestaande bedrijven om de toetreding tot de mobiele telefoniemarkt sterk te laten reguleren. De frequenties moeten geprivatiseerd worden zodra de bestaande concessies verlopen. Dit heeft verstrekkende gevolgen die elders in dit verkiezingsprogramma besproken worden.

Ook in het openbaar vervoer kan veel geïnnoveerd worden. Er worden miljarden euro’s subsidie aan het openbaar vervoer gegeven. Deze diensten draaien allemaal flink verlies. Tegelijkertijd worden bijvoorbeeld Uber en de Eigen Veerdienst Terschelling actief door de overheid tegengewerkt. Europese aanbestedingswetten zorgen ervoor dat kleine vervoerders geen schijn van kans hebben. Door deze samenwerking van overheid en bedrijfsleven wordt kleine, innovatieve bedrijven de nek omgedraaid. De LP verafschuwt deze stand van zaken. Deze misstanden zijn niet door marktwerking

veroorzaakt, maar door de samenwerking van overheid en bedrijfsleven om concurrentie uit te schakelen.

3.3. Investeren

De LP wil dat de overheid zich niet bemoeit met beleggingen. Beleggers moeten zich zelf goed laten informeren over hun beleggingen. Vrij kunnen beschikken over je geld houdt een bepaalde verantwoordelijkheid in. Daar hoort bij dat de ondernemers die het geld ontvangen beleggers zo goed mogelijk moeten informeren over de risico's van de belegging. Wij zien graag onafhankelijke keurmerken voor beleggingen. Ook bij het verkrijgen van een keurmerk hoort een verantwoordelijkheid: een keurmerk kopen of op een andere manier liegen over je product geldt als fraude.

De bescherming van beleggers moet worden gewaarborgd door sterke en eenvoudige wetten tegen fraude. Hierbij kun je ook denken aan een openbaar register van investeringen en de resultaten van die investeringen. Frauderende aanbieders moeten bekend zijn via het openbaar register en beleggers moeten die informatie gemakkelijk kunnen vinden. Een andere bescherming zijn beleggerscollectieven. Zolang er sprake is van vrijwillige deelname en zo'n collectief de markt niet verstoort, moet dit kunnen.

3.4 Crisis en groei

Veel geld van pensioenfondsen, banken en verzekeraars is belegd in staatsobligaties. Er is lang gedacht dat dit een veilige belegging was. De crisis heeft ons geleerd dat niet alleen banken, maar ook steden (Detroit), en zelfs hele landen (Griekenland en Cyprus) failliet kunnen gaan. Banken worden uit de wind gehouden door overheden. Ze hebben zich in de positie gemanoeuvreed dat ze te groot zijn om failliet te gaan ("too big to fail"). Het idee hierachter is dat de financiële sector te belangrijk is om failliet te mogen gaan. Dit is natuurlijk een positie die iedere ondernemer wel zou willen. Want wie wil er niet de gevolgen van slechte keuzes afschuiven op anderen? Hierbij worden niet de vrijwillige investeerders van de banken geraakt, maar de belastingbetalers. Zij hebben geen andere keuze dan de rekening van slecht management te betalen. De LP wil hiervan af. De LP wil ook af van dwingende regelgeving voor pensioenfondsen.

De kansen die gepaard gaan met het wegnemen van de schijnveiligheid die de overheid levert zijn enorm. Het scheelt veel belastinggeld als je landen en banken niet meer redt. Door het depositogarantiestelsel af te bouwen gaan mensen weer ondernemen met hun geld, omdat de minister van Financiën niet meer op hun geld past. Overheden kunnen er niet meer automatisch vanuit gaan dat een investeerder een begrotingstekort accepteert als hij weet dat een land failliet kan gaan.

Er zal veel steviger moeten worden onderhandeld over het aflossen van schulden. De LP vraagt zich af in hoeverre de Nederlandse belastingbetaler aansprakelijk is voor de enorme staatschulden. Dat betekent dat bezitters van staatsobligaties rekening moeten houden met een default. De LP zal nooit de belastingen verhogen om de staatschuld af te lossen. In plaats daarvan kiezen wij voor een

kleinere overheid. Een groot deel van de ambtenaren zal als werknemer bij een bedrijf aan de slag moeten.

Een systeem van vrij bankieren zou veel problemen in de financiële sector oplossen. Iedereen mag andere betaalmiddelen gebruiken, zoals Bitcoins, buitenlandse valuta of een lokale munteenheid.

Zij die hun waardevolle vrijheid inruilen voor een beetje veiligheid verdienen vrijheid noch veiligheid, en zullen beide verliezen.

— Benjamin Franklin —

4.1 Recht: dader en slachtoffer

4.2 Veiligheid

4.3 Defensie

4.4 Justitie

4.5 Privacy

4.6 Politie

4.7 Straf

4.8 Beschermen

4.9 Vrede

4.1. Recht: dader en slachtoffer

Vergoeding van de schade aan het slachtoffer hoort centraal te staan in het straffen van de dader. We willen daarmee voorkomen dat onschuldigen gedwongen worden om via belasting te betalen voor het straffen van de dader.

Misdadigers moeten alle schade vergoeden aan het slachtoffer. Als een misdadiger deze schade niet kan betalen, kan zijn vrijheid worden afgenomen of beperkt, en kan hij gedwongen worden te werken om de schadevergoeding bij elkaar te verdienen. Slachtoffers hebben ook het recht om de dader vergiffenis te schenken waardoor verdere straf wordt kwijtgescholden of verminderd.

Handelingen waarbij geen schade wordt toegebracht aan iemands eigendom of lichaam kennen geen slachtoffer en zijn dus geen misdaden.

4.2 Veiligheid

De politie heeft niet echt belang bij het verminderen van misdaad. Hoe meer misdaad er is, hoe meer geld en bevoegdheden de politie namelijk krijgt. Daarom moet er meer ruimte komen voor particuliere veiligheidsbedrijven, al dan niet verbonden aan verzekeraars. Als een particulier bedrijf slecht presteert, kan de klant immers naar een concurrent overstappen. Particuliere bedrijven hebben er dus belang bij de misdaad zo laag mogelijk te houden. De LP vindt dat particuliere veiligheidsagenten wapens zichtbaar mogen dragen en gebruiken om zichzelf of anderen te verdedigen. Er moet wel gewaakt worden voor misbruik van macht door veiligheidsbedrijven, net zoals dat moet gebeuren bij de overheidspolitie. Beveiligers en agenten die hun macht misbruiken moeten even streng bestraft worden als ieder ander.

Wij wijzen het inzetten van door de overheid betaalde politie en beveiliging bij voetbalwedstrijden en evenementen af. De spelende ploegen zullen onderling moeten onderhandelen over de beveiliging voor de wedstrijd. Als het geweld bij een wedstrijd uit de hand loopt, moeten de kosten daarvan verhaald worden op de daders.

4.3 Defensie

Defensie hoort haar naam eer aan te doen en alleen verdedigend geweld te gebruiken. De LP is tegenstander van buitenlandse interventies. De afgelopen jaren heeft Nederland zich vaak gemengd in conflicten in de wereld. Dat kost veel geld en het levert niets op. De effecten van zulke ingrepen zijn vaak niet te overzien en leveren vaak meer problemen op dan we ermee oplossen.

Nederland moet weer een neutrale rol in de wereld krijgen en zich niet mengen in buitenlandse conflicten. Dit betekent ook teruggaan naar een slagvaardige en betaalbare defensie, primair bedoeld voor het verdedigen van Nederlandse en geen buitenlandse belangen. De LP steunt het onderhoud van een leger dat voldoende slagkracht heeft om Nederland te verdedigen tegen echte dreigingen. Het Nederlandse leger mag nooit ingezet worden voor het initiëren van geweld tegen landen die Nederland niet eerst hebben aangevallen. Er moet een acute, actuele dreiging zijn voor Nederland. Het Nederlandse leger mag ook nooit tegen de eigen bevolking worden ingezet. Het uitvoeren van politietaken behoort toe aan de politie.

De LP wil dat er een onderzoek komt naar de behoeftes van een defensieapparaat dat toegespitst is op het beschermen van Nederland. Onder geen beding mogen hervormingen van het defensieapparaat leiden tot hogere belastingen of het aangaan van meer staatsschuld.

Dienstplicht

Wij wijzen de dienstplicht principieel af. De dienstplicht is, hoe je het ook wendt of keert, dwangarbeid. Mensen uit hun leven trekken om iets te doen wat ze niet willen is een grove schending van de natuurlijke rechten van het individu. Daarnaast is het gewoon niet nodig. Een veel gehoord argument voor de dienstplicht is dat ze plichtsbesef en discipline bijbrengt. Er zijn veel manieren om dit te bereiken. Het Nederlandse leger is niet bedoeld voor social-engineeringexperimenten of voor het opvoeden van een nieuwe generatie.

4.4 Justitie

Geschillen tussen particulieren kunnen het beste door een zelfgekozen mediator of arbiter worden beslecht en niet door de overheidsrechtspraak. Door het beperken van de definitie van misdrijven tot zaken waarbij er daadwerkelijk sprake is van een slachtoffer, krijgt het strafrecht een zeer privaatrechtelijk karakter. Arbitrage kan op deze manier de rol van de overheid overnemen. En rechtspraak zal als gevolg van concurrentie tussen arbitragerechtbanken van een steeds hoger niveau zijn. De omstandigheden van het geval zullen weer centraal staan en niet de willekeur van door politici bedachte wetgeving en richtlijnen. Rechtspraak zal niet meer alleen draaien om toetsing, maar wordt weer een zoektocht naar recht, waarbij kwaliteit centraal staat.

4.5 Privacy

Het recht op privacy, eigendom en het recht om te spreken of niet te spreken mogen niet worden geschonden door de overheid. Correspondentie, gegevens over financiële transacties, medische en juridische dossiers, arbeidsgegevens, elektronische gegevens zoals e-mail en andere vastleggingen door en van communicatie tussen private contractpartijen mogen niet door de overheid ter inzage worden opgeëist zonder toestemming van alle betrokken partijen.

Wij vinden dat de overheid een huiszoekingsbevel niet mag gebruiken om zaken van onschuldige derden te onderzoeken of in beslag te nemen.

Een werkgever mag huidige of toekomstige werknemers aan een onderzoek onderwerpen via bijvoorbeeld een vragenlijst, een leugendetector, urineonderzoek voor drugs of een bloedonderzoek voor AIDS. Als dit een voorwaarde is van het arbeidscontract, schendt zo'n onderzoek de rechten van het individu niet. Hij heeft immers het recht die werkgever te boycotten als hij dat wil. Contractuele afspraken – arbeidscontracten inbegrepen – moeten gebaseerd zijn op wederzijdse overeenstemming. Wij zijn tegen zulke onderzoeken als ze door de overheid worden uitgevoerd en ook tegen regels die bedrijven die zaken doen met de overheid verplichten tot zulke onderzoeken.

Wij zijn tegen de algemene identificatieplicht voor welk doel dan ook. Iedere privépersoon en iedere particuliere organisatie is wél vrij om legitimatie te eisen van een persoon bij het afsluiten van een contract of het betreden van het grondgebied van een eigenaar.

4.6 Politie

Veiligheid heeft alleen zin als de individuele vrijheid erdoor wordt beschermd. Op het moment dat deze "bescherming" in naam van de veiligheid een grotere bedreiging van de vrijheid wordt dan het originele gevaar, dan is er iets ernstig mis. Bescherming kan alleen maar goed gaan zolang veiligheidsdiensten puur bestaan om de burger te dienen, en de rechten van het individu daarbij onvoorwaardelijk gerespecteerd worden. Dat is nu niet zo, omdat de politie in Nederland het monopolie op veiligheid heeft. Wie veiligheid wil, is daarvoor volledig afhankelijk van de politie. Dit zorgt voor een scheve verhouding, waarbij de politie alle macht heeft, en de bevolking machteloos is.

De politie komt vaak pas als het leed al geleden is, en een rechtszaak aanspannen is voor de meeste mensen te duur en te ingewikkeld. De politie schrijft wel bonnen uit, maar lost nauwelijks misdrijven op. De LP legt de verantwoordelijkheid voor veiligheid bij de buurtbewoners. Wij zullen bij het rijk aandringen op vergroting van de bevoegdheden van private beveiliging. Burgers krijgen meer financiële speelruimte door verlaging van de belastingen. Zij zijn dan zelf in staat individueel en/of via een Vereniging van Eigenaren op te treden tegen criminaliteit en overlast in de buurt.

Zolang er nog politie is, is elke minuut die een politieagent besteedt aan het voorkomen dat iemand wiet rookt, xtc slikt of cocaïne snuift, een minuut die niet besteed kan worden aan het voorkomen van inbraken, verkrachtingen en geweldsdelicten. Daarmee wil de LP het gebruik van drugs niet

goedpraten. Wij vinden goede voorlichting aan jongeren over de gevaren van alcohol, wiet en partydrugs heel belangrijk.

4.8 Beschermen

De LP is voor een opheffing van het verbod op wapenbezit en de invoering van een brevetsysteem. Wapenbezit is dan niet meer voorbehouden aan jagers en sportschutters, maar toegestaan voor iedereen die een brevet heeft voor het wapen dat hij draagt. De persoon die zo'n brevet aanvraagt zal aan een aantal voorwaarden moeten voldoen:

hij mag in de afgelopen 5 jaar niet veroordeeld zijn voor een geweldsmisdrijf;

hij moet mentaal en fysiek in staat zijn het wapen in te zetten waar het voor bedoeld is:

zelfverdediging;

hij moet in de afgelopen 12 maanden een gecertificeerde training hebben afgerond voor het veilig hanteren van het type wapen waarvoor hij de vergunning aanvraagt.

Niet-dodelijke verdedigingswapens als pepperspray en tasers moeten niet langer verboden zijn. Op het moment dat je wordt overvallen kan de politie namelijk nooit op tijd aanwezig zijn om het leed te voorkomen. Het toebrengen van schade aan lichaam of eigendom met deze wapens blijft wat de LP betreft nog steeds strafbaar.

In Zwitserland zijn er 45.700 wapens per 100.000 mensen. Daarmee staat Zwitserland van alle landen ter wereld op de vierde plaats qua wapenbezit. Nederland staat met 3900 wapens per 100.000 mensen op de 112de plaats. Toch worden er in Zwitserland per 100,000 mensen jaarlijks 0,6 moorden gepleegd. In Nederland zijn dat er 0,9. Minder wapens, maar meer moorden!

Dit heeft er sterk mee te maken dat in Nederland alleen criminelen bewapend zijn. In Zwitserland past een crimineel wel op voordat hij iemand aanvalt: die persoon zou zomaar eens gewapend kunnen zijn! Daarbij weet bijna iedereen in Zwitserland hoe hij met een wapen om moet gaan, en dat leidt tot verantwoord gebruik. Wij vinden dat Nederland daar een voorbeeld aan mag nemen.

4.9 Vrede

De regering bepaalt nu wanneer en op welke manier er oorlog gevoerd wordt. Ook al noemt de regering vijandig ingrijpen in het buitenland vaak een 'vredesmissie' of een 'trainingsmissie'. De regering kan dat doen omdat burgers buiten de verkiezingen om niks te zeggen hebben over waar hun belastinggeld naar toe gaat. Omdat de rijksoverheid zelf kan bepalen hoeveel belasting er binnen komt en de burger niets te zeggen heeft over hoe dat geld wordt uitgegeven, kan de overheid zelf bepalen wanneer en met wie Nederland in oorlog gaat. Als het geld op is, kan de overheid het bij laten drukken. In een vrijwillige samenleving zou dat nooit kunnen. Niet alleen omdat er geen belastingen meer zijn, maar ook omdat er geen centrale bank meer is die geld bij kan drukken. Als de overheid dus met wapens wil ingrijpen, zal ze het geld daarvoor via crowdfunding bij elkaar moeten krijgen.

Dit betekent dat iedere burger zelf kan bepalen of hij wel of niet wil bijdragen aan een gewapend conflict. Zo kan een pacifist ervoor kiezen om zijn ideologie te behouden en een militair om persoonlijke financiële verantwoordelijkheid te nemen voor een conflict. Het leger zal hierdoor waarschijnlijk minder geld binnen krijgen voor buitenlandse missies en meer voor het verdedigen van Nederland. De LP hoopt zo een einde te maken aan de oorlogsmachine.

Het bestuur van een grote natie is als het bereiden van een kleine vis. Te veel bemoeienis verpest het.

— Lao Tzu —

5.1 Burgers en bestuur

5.3 Beleid

5.2 Overheid

5.4 Democratie

5.1 Burgers en bestuur

Besturen dient op een zo laag mogelijk niveau te gebeuren. Dit betekent dat gemeenten relatief meer bevoegdheden krijgen en de centrale overheid relatief minder. Centrale instanties moeten geen dingen doen die ook door lokale instanties kunnen worden afgehandeld. En bestuur mag er nooit toe leiden dat het lichaam of eigendom van het individu schade wordt toegebracht.

Met een herstel van de vrijheden voor burgers en een nadrukkelijk kleinere rol voor overheid (landelijk en lokaal) komt een grotere verantwoordelijkheid voor de burgers zelf om de samenleving leefbaar te houden. Asociaal gedrag is nu vaak al niet verboden. Als we een kleinere overheid krijgen, betekent dit dat iedereen zelf meer verantwoordelijkheid zal moeten nemen voor zijn gedrag. Mediators kunnen worden ingeschakeld om geschillen op te lossen, pas in een later stadium gevolgd door een gang naar de rechtbank. Als iemand de regels heeft overtreden, moet dat openbaar gemaakt kunnen worden.

De LP vindt dat er geen wachtgeldregelingen meer horen te zijn voor bestuurders en parlementariërs. Als het echt zo is dat bestuurders zo goed voor het land kunnen zorgen, zullen zij ook goed voor zichzelf kunnen zorgen door geld opzij te zetten voor als zij eventueel zonder inkomsten komen te zitten.

5.2 Overheid

De LP is voor een beperkte overheid en zo min mogelijk onvrijwillige belasting. Dat burgers onderling geen geweld mogen gebruiken tegen andermans lijf of eigendom is algemeen geaccepteerd. Het is bijvoorbeeld niet toegestaan om te stelen of ongevraagd een huis te betreden. Deze regel is wat ons betreft ook van toepassing op mensen die handelen in opdracht van overheden. Een moord is een moord, ook al wordt hij gepleegd door een soldaat in dienst van een overheid. Het is slecht als een

persoon of organisatie iets met geweld afdwingt bij andere personen, dus is het ook slecht als iemand in dienst van een overheid precies hetzelfde doet.

5.3 Beleid

Beleid wordt nu bepaald door pressiegroepen. Wat ons betreft hoort beleid altijd bepaald te worden door de eigenaar van de grond of de fysieke goederen waarover besloten wordt. De overheid kan nooit ergens eigenaar van zijn, omdat zij alleen vertegenwoordiger is van alle Nederlanders. En als alle Nederlanders tegelijkertijd ergens eigenaar van zijn, leidt dat bijna altijd tot problemen.

Het algemeen belang bestaat niet. Er bestaan alleen individuele belangen. Als politici over het algemeen belang praten, dan praten ze eigenlijk alleen over het belang van een bepaalde groep, niet over het belang van iedereen. Hoogstens zou je kunnen zeggen dat iedereen goed wil leven. Maar dat doel is zo vaag dat het geen basis kan vormen voor een beleid in ieders belang, omdat iedereen iets anders verstaat onder een goed leven.

Het sociaal contract is een fictie die helaas nog steeds wordt aangehaald om gebrek aan representativiteit van de overheid en belastingen te rechtvaardigen. Een baby tekent er bij zijn geboorte niet voor om voor de rest van zijn leven onderworpen te zijn aan regels die anderen voor hem hebben bedacht. Als iedere Nederlander op dit moment een brief thuis zou krijgen met daarin de regels van het sociaal contract in Nederland, dan zou het merendeel dat contract niet tekenen. Je tekent immers niet voor regels waar je het (deels) niet mee eens bent.

5.4 Democratie

Democratie kan het gevaar inhouden dat een meerderheid de rechten van een minderheid met voeten treedt. Individuele rechten moeten onvervreemdbaar zijn en mogen geen onderwerp zijn van democratische besluitvorming. Dit betekent dat negatieve grondrechten zoals het recht op eigendom, vrijheid van levensovertuiging, vrijheid van pers en vrijheid van vereniging nooit onderworpen mogen worden aan beperkende wetgeving; zelfs niet als deze wetten door een meerderheid worden gesteund. Onafhankelijke rechters moeten wetten die in strijd zijn met de rechten van het individu ongeldig kunnen verklaren.

Er is geen einde aan leren. Het hele leven, van het moment dat je geboren wordt tot het moment waarop je sterft, is een leerproces.

— Jiddu Krishnamurti —

6.1 Onderwijs

6.2 Leraar

6.3 Leren

6.4 School

6.5 Kennis

6.6 Beroepsonderwijs

6.1 Onderwijs

Onderwijs is geen recht maar een persoonlijke keuze. De LP is daarom voor het privatiseren en decentraliseren van onderwijs. Doordat de overheid betaalt, is er veel bureaucratie in het onderwijs en werkt het niet efficiënt. Studenten, ouders en leerlingen moeten weer het middelpunt worden, zoals in elke gezonde markt. De LP is dan ook tegenstander van de leerplicht en de kwalificatieplicht. Natuurlijk hebben leerlingen die met een diploma van school gaan gemiddeld gesproken meer kans op een baan. Toch wil dat niet zeggen dat dat voor alle jongeren de meest geschikte weg is.

De overheid houdt nu het toezicht op de financiën van een school. Dat moet veranderen. Het toezicht op de financiën van een school is de verantwoordelijkheid van de ouders. Zij kunnen daarvoor een raad van toezicht oprichten, of anderen inhuren om die taak voor hen te verrichten. Zij kunnen ook afzien van financieel toezicht.

Ouders van leerlingen die privaat onderwijs volgen, betalen dubbel voor het onderwijs van hun kind: ze betalen belasting voor publiek onderwijs waar hun kind geen gebruik van maakt én ze betalen schoolgeld voor het private onderwijs waar hun kind wél gebruik van maakt. Dat moet afgelopen zijn. Als je kind op een private school zit, moet je geen belasting hoeven te betalen voor publiek onderwijs.

6.2 Leraar

Een leraar moet een inspiratie zijn voor de leerlingen. Die inspiratie komt voort uit enthousiasme voor het vakgebied, niet uit de opleiding die iemand heeft gehad. De LP is dan ook tegenstander van het centraal vaststellen van bekwaamheidseisen voor leraren. Tijdens een sollicitatieprocedure kan een school zelf letten op de bekwaamheden van de kandidaten. Een school kan een keurmerk aanvragen om duidelijk te maken aan welke eisen de school voldoet.

Leraren zijn vaak overbelast en alleen nog maar bezig met de waan van de dag, ook al staat het verminderen van de regeldruk op de agenda van het Ministerie van OC&W. Leraar worden is voor veel academici niet meer interessant, waardoor er een lerarentekort is. Daardoor worden vakken als Duits, Wiskunde en Natuurkunde soms niet meer aangeboden. Dit komt met name doordat er veel te veel opvoedkundige taken bij het onderwijs worden neergelegd; taken die thuishoren bij de ouders.

6.3 Leren

Leren gaat het beste als een leerling vanuit zichzelf gemotiveerd is om te leren. De LP is daarom tegenstander van centraal opgelegde leerdoelen, gestandaardiseerde toetsen en bindend schooladvies. Wij zijn voorstander van democratisch onderwijs, dat werkt vanuit intrinsieke motivatie, en tegenstander van het verbod op thuisonderwijs. In de Verenigde Staten is veel ervaring met thuisonderwijs. Het blijkt dat thuisonderwijs daar veel goedkoper is dan publiek onderwijs en dat de kwaliteit een stuk hoger ligt.

De LP wil af van de zorgplicht voor scholen. Overleg tussen leerling, ouders en school over het vinden van passend onderwijs voor de leerling is een goede zaak. De verantwoordelijkheid daarvoor ligt niet

bij de school maar bij de ouders, zolang de leerling zelf nog niet duidelijk aangeeft hoe hij/zij wil leren. Voor leerlingen die veel liever in de praktijk leren dan op de middelbare school moet het mogelijk worden om dat te doen. Bedrijven zouden dus ook volwaardig onderwijs moeten mogen aanbieden. En als een jongere liever aan het werk gaat dan dat hij onderwijs volgt, dan moet dat ook mogelijk zijn. Het is namelijk niet mogelijk om níet te leren. Jongeren leren voortdurend en 75% van wat ze leren, leren ze buiten school.

6.4 School

Het woord “school” komt van het oude Griekse woord Skhole, dat oorspronkelijk “bezigheid in vrije uren” of “liefhebberij” betekent. De LP zou graag zien dat deze oorspronkelijke gedachte in ere hersteld wordt. Dat kan als je leerlingen niet meer ziet als productie-eenheid voor de maatschappij, maar als zelflerend individu.

Het onderscheid in de wet tussen openbare en bijzondere scholen moet verdwijnen. Geen enkele school hoort subsidie van de overheid te krijgen. De financiering van het onderwijs is een taak van particulieren, bedrijven en liefdadigheidsinstellingen.

De LP wil af van het toelatingsbeleid voor scholen dat door veel gemeenten gehanteerd wordt, waarbij mensen voorrang krijgen voor scholen die bij hen in de buurt liggen. Dit beleid zorgt ervoor dat ouders maar beperkt de mogelijkheid hebben om te zorgen dat hun kind op de school terecht komt die het beste bij hem of haar past. Meestal is dat de school die kwalitatief het beste onderwijs levert. Die mogelijkheid om te keuren op kwaliteit wordt afgeremd door het voorrangbeleid van de gemeenten.

Onderwijsinstellingen zullen de vrijheid hebben om zelf te bepalen welk onderwijs ze aanbieden, zodat iedereen precies het onderwijs kan kiezen dat bij hem past. Ook zal de overheid de instroom in bepaalde beroepsgroepen niet langer proberen te sturen. Een afgedwongen numerus fixus voor toelating tot bepaalde opleidingen komt vooral voort uit de waan van de dag en helpt niemand verder.

Individuele onderwijsinstellingen moeten zelf kunnen bepalen hoeveel leerlingen of studenten binnen hun capaciteit passen. Bovendien moeten alle onderwijsinstellingen vrij zijn om te selecteren aan de poort. Private onderwijsinstellingen zullen met elkaar concurreren om leerlingen en studenten aan te trekken. Dit doen zij door het beste onderwijs te leveren tegen de laagste prijs. En zo hoort het.

6.5 Kennis

Je verzamelt maar een klein deel van je kennis op school. Ieder kind is van nature nieuwsgierig aangelegd. Het reguliere onderwijs remt deze natuurlijke nieuwsgierigheid af. Roosters, toetsen en schoolbellen zijn allemaal bedoeld om producten af te leveren. Terwijl het doel moet zijn om de natuurlijke nieuwsgierigheid aan te wakkeren, door kinderen vrij te laten om hun eigen

nieuwsgierigheid na te jagen. We hebben als samenleving veel meer aan een grote verscheidenheid aan kennis dan aan een situatie waarin iedereen dezelfde kennis heeft.

6.6 Beroepsonderwijs

Het beroepsonderwijs moet aansluiten op de vraag vanuit het bedrijfsleven. Daarom moet het dus ook door het bedrijfsleven gefinancierd worden. Het is aan het bedrijfsleven om uiteindelijk te bepalen wat de waarde van een diploma is. Te vaak worden er door de overheid maatregelen opgesteld die ver van de realiteit van het onderwijs en de arbeidsmarkt af staan.

In het MBO is onlangs het aantal uren uitgebreid van 850 naar 1000 in het kader van “Focus op Vakmanschap”. Wij zijn van mening dat de verantwoordelijkheid voor het bepalen van het aantal uren bij de scholen zelf ligt en niet bij de overheid. Scholen moeten de volledige vrijheid krijgen over de invulling van het curriculum.

Op dit moment gaat in het onderwijs veel kostbare tijd verloren aan de kwalificatieplicht. Een groot aantal leerlingen kiest voor een opleiding om een inkomen te krijgen en blijft vervolgens weg uit de les. Dit zorgt voor grote administratieve druk op de opleidingen. De tijd die dat kost kan veel beter besteed worden aan kwalitatief goed onderwijs.

Het verlangen naar thuis leeft in ons allemaal. Het is de veilige plek waar we kunnen gaan zoals we zijn en niet in twijfel getrokken worden.

— Maya Angelou —

7.1 Natuur

7.2 Wonen

7.3 Ruimte

7.4 Duurzaamheid

7.5 De buurt

7.6 Voorzieningen

7.7 De stad

7.1 Natuur

Als je ergens van wilt genieten, kun je het beheer beter niet aan de staat overlaten. De natuur is bijzonder kwetsbaar, dus de vraag dringt zich op: waarom laten we natuurbescherming in zo'n grote mate over aan de staat? Als de natuur “van iedereen” is, dan blijkt ze in de praktijk van niemand te zijn... en dan is er ook niemand echt verantwoordelijk voor. Dit leidt er vaak toe dat politici, die zogenaamd ook voor de natuur moeten zorgen, hun eigen belangen zwaarder laten meewegen. Als een projectontwikkelaar een natuurgebied wil veranderen in een bouwput, zijn politici maar al te vaak bereid om dat te steunen — als ze zelf maar een vinger in de pap krijgen.

In Brazilië, waar de overheid het regenwoud zou moeten beschermen, wordt er in de praktijk gretig gekapt. In andere Latijns-Amerikaanse landen pakken ze dat heel anders aan. Daar worden natuurparken beheerd door private stichtingen. Die stichtingen worden vooral door leden onderhouden, en krijgen alleen geld als ze de natuur goed beschermen. In verschillende Europese landen, zoals Groot-Brittannië, wordt dat model ook toegepast. Niet de overheid, maar stichtingen beheren de natuur. En die stichtingen leggen direct verantwoording af aan hun donateurs.

Zo'n aanpak willen wij in Nederland ook. Alle natuurreservaten, recreatiegebieden en het overige land in staatseigendom moeten in beheer worden ondergebracht bij private stichtingen en verenigingen. Die hebben dan alleen de functie om goed voor 'hun' stukje van de natuur te zorgen. Op die manier kunnen we er allemaal van genieten.

7.2 Wonen

De woningmarkt is al sinds de Tweede Wereldoorlog onderworpen aan overheidsplanning. Zoals bij bijna alle producten die onder overheidsplanning vallen is er sprake van schaarste, wachtrijen en een zwarte markt. Hetzelfde zagen we bij de overheidsplanning in Oost-Europa: schaarse goederen en lange rijen voor de winkels.

Particulieren durven hun woonruimte niet te verhuren omdat de huurder bijna onaantastbaar is. Zit een huurder eenmaal in een huis, dan is het erg moeilijk voor een eigenaar om het huurcontract stop te zetten. Daarom laten eigenaren hun huis vaak liever leeg staan, waardoor er een tekort aan huurwoningen ontstaat. Hierdoor stijgen de prijzen van de woningen die wel beschikbaar zijn. Belastingen en subsidies verstoren de woningmarkt nog verder, waardoor er niet aan de vraag wordt voldaan. Aan de ene kant staan er veel gebouwen leeg en aan de andere kant is het voor veel mensen onmogelijk om een geschikte woning te huren of te kopen. Dit is een kunstmatige en onwenselijke situatie.

In landen met minder huurbescherming is het aanbod van betaalbare huurwoningen vaak hoger dan in Nederland. En als de eigenaar het huurcontract stopzet, heeft de huurder veel minder moeite om een andere woning te vinden. De LP wil daarom geen huurbescherming meer, omdat die huurbescherming eigenlijk een huurbelemmering is geworden. De overheid moet zich niet langer bemoeien met de woningmarkt en stoppen met het helpen van woningcorporaties met subsidies en speciale belastingen.

Omdat het verwerven van eigendom een basisrecht is, moeten zoveel mogelijk mensen in staat worden gesteld om een woning te kopen. Daarom wil de LP alle belastingen die zijn verbonden aan een eigen woning afschaffen. Dit geldt bijvoorbeeld voor het eigenwoningforfait en de overdrachtsbelasting. De overheid mag zich ook niet bemoeien met de financiering van woningen. Hypotheekverstrekkers mogen zelf bepalen hoeveel ze willen uitlenen en tegen welke rente. De risico's zijn volledig voor de hypotheekverstrekker en de hypotheeknemer.

Beperkingen die de overheid oplegt aan het bouwen van woningen moeten worden weggenomen.

Erfpacht op overheidsgrond wijzen wij af. De eigenaar van het pand wordt automatisch eigenaar van de onderliggende grond.

Huurders en eigenaren horen geen belastingvoordelen te krijgen in de vorm van huurtoeslag en hypotheekrenteaftrek. In plaats daarvan willen wij de belastingen verlagen. Huurders en eigenaren gaan er niet op achteruit in de nieuwe situatie.

Het kraken van leegstaande gebouwen is een inbreuk op het eigendomsrecht en dus een vorm van geweld. Wij wijzen kraken daarom af.

7.3 Ruimte

Bestemmingsplannen en structuurplannen beperken de vrijheid van individuen om te bepalen hoe zij de grond gebruiken die zij in eigendom hebben. De LP stelt voor om het ruimtegebruik niet meer centraal te plannen, maar de onderlinge afstemming over ruimtegebruik over te laten aan individuen in de samenleving zelf.

De buitenruimte is op dit moment publiek eigendom. Ze is dus eigenlijk van iedereen en daardoor neemt niemand in de praktijk er echt verantwoordelijkheid voor. Ze raakt vaak vervuild doordat er geen eigenaar is die de vervuiler aanspreekt op zijn gedrag. Privatisering van de buitenruimte is de beste garantie tegen vervuiling of versterking. Want de eigenaar zal zorgen dat de mensen die schade aanrichten die schade ook vergoeden.

7.4 Duurzaamheid

De meest duurzame oplossing is altijd die oplossing die van nature gedragen wordt door de samenleving. Het centraal opleggen van maatregelen over de leefomgeving door de overheid werkt over het algemeen juist averechts. Mensen zullen altijd het beste voor hebben met hun eigen leefomgeving, omdat zij daar direct van afhankelijk zijn voor hun woongenot en hun gezondheid.

Als iemand toch onverschillig omgaat met zijn leefomgeving, zal soms publieke bekendmaking nodig zijn om de overtreder op andere gedachten te brengen. Openheid van zaken, openheid van bestuur en verantwoording van misbruik zijn effectieve middelen om samen goed te leven en een hechte en verantwoordelijke samenleving na te streven. De LP is dus sterk voorstander van het bottom-up organiseren van oplossingen voor de leefomgeving.

7.5 De Buurt

De LP wil dat mensen eigenaar worden van hun eigen buurt. Daarom willen wij dat, als de meerderheid van de huiseigenaren aan een straat daarvoor kiest, zij het eigendom en beheer van hun straat mogen overnemen binnen een Vereniging van Eigenaren (VVE). Zo kunnen de bewoners bijvoorbeeld zelf kiezen of er bomen worden gekapt om ruimte te maken voor parkeerplaatsen.

In plaats van beperkte inspraak bij de gemeente kunnen buurtbewoners en winkeliers gezamenlijk bepalen hoe hun buurt wordt ingericht, wat de maximumsnelheid is en hoe de veiligheid van de buurt het beste kan worden geregeld. Ook staat het hun vrij om hun straat al dan niet open te stellen voor doorgaand verkeer. Bewoners hoeven de gemeente niet langer te betalen voor een

parkeervergunning om hun eigen auto voor hun eigen huis te mogen parkeren. Ze moeten dan wel zelf het onderhoud betalen.

Het beheer van het groen in de buurt moet worden overgelaten aan omwonenden. Zij kunnen het beheer van het groen in hun omgeving uitbesteden aan een bedrijf, of het beheersrecht op het groen in hun omgeving verkopen aan andere particulieren. Als buurtbewoners de buurt in bezit hebben, kunnen zij ook actie ondernemen tegen zwerfvuil. Ze kunnen zelf straatvegers inhuren en eventueel particuliere beveiliging inhuren om vervuilers te beboeten. Mensen zullen elkaar aanspreken op het schoon houden van de buurt.

7.6 Voorzieningen

Algemene voorzieningen lopen nu vaak nog via overheden. Daar betaal je als burger verplicht belasting voor. En dat is nergens voor nodig. Mensen zijn prima in staat om een bedrijf in te huren om hun afval en textiel te komen halen. Ook riolering, gas, water en elektriciteit zijn voorzieningen die prima door het bedrijfsleven geleverd kunnen worden. De overheid is hier een dure tussenpersoon en de enige aanbieder. Als de voorzieningen door het bedrijfsleven geleverd worden, is er keuze uit verschillende aanbieders. Die keuzevrijheid zorgt ervoor dat mensen meer waar voor hun geld krijgen.

7.7 De Stad

Het platteland moet niet hoeven meebetalen aan de problemen in de stad, zoals mensen in de stad niet moeten hoeven meebetalen aan de problemen op het platteland. In de stad is er bijvoorbeeld meer geweld dan op het platteland. Het is dan raar dat je voor het bestrijden daarvan moet betalen als je niet in de stad woont. Daarom moet overheidsbeleid niet alleen lokaal bedacht en uitgevoerd worden, maar ook lokaal gefinancierd.

Onze gemoedstoestand hangt niet af van de belangrijke dingen die er in ons leven gebeuren, maar van de dagelijkse kleinigheden.

— François de La Rochefoucauld —

8.1 Cultuur

8.2 Kunst

8.3 Het gezin

8.1 Cultuur

Tradities en cultuur geven aan elke samenleving een eigen kleur. Ze zorgen voor diversiteit binnen een groter gebied. Cultuur verandert voortdurend en past zich aan aan de tijd. Sommige tradities verdwijnen of veranderen en er komen nieuwe tradities voor in de plaats. Zo doen wij niet meer aan katknuppelen en ganstrekken, maar duiken we sinds 1960 wel massaal op Nieuwjaarsdag de zee in.

Het behoud en de verandering van traditie en cultuur komen van onderop. Individuen hebben het recht om bepaalde tradities te koesteren of te verwerven. Maar niemand mag iemand anders dwingen deze tradities te omarmen of te verlaten.

De subsidiëring van cultuur heeft niet bijgedragen aan de toegankelijkheid, vernieuwing en verzelfstandiging van de cultuursector. Alleen de grotere cultuurorganisaties hebben kunnen genieten van deze financiering, en uiteindelijk zijn kleine culturele initiatieven en organisaties hier de dupe van geweest. Met name in de grote steden zijn er veel nieuwe initiatieven bijgekomen die zonder subsidie van de staat aan culturele en creatieve innovatie hebben bijgedragen. De LP wil ervoor zorgen dat het vergunningenstelsel wordt afgeschaft en dat gemeentelijk vastgoed vrijelijk beschikbaar wordt gemaakt. Niet alleen voor wonen en werken, maar ook voor culturele initiatieven.

Het is niet de taak van de overheid om tradities en culturele uitingen te beschermen of te bestrijden zolang iedereen respect heeft voor de rechten van het individu. De LP wijst daarom subsidies voor culturele uitingen af, zoals ze alle subsidies afwijst. Ook wijst de LP wetgeving af die tradities dwingend wil beschermen. Zo zijn wij bijvoorbeeld tegen verplichte vrije feestdagen. Ook zal de LP zich verzetten tegen pogingen van andere partijen om bepaalde tradities wettelijk vast te leggen of juist af te schaffen of bepaalde kleding te verplichten of te verbieden.

8.2 Kunst

Zoveel mensen, zoveel smaken. In kunstuitingen zie je veel verschillende vormen en stijlen en niet iedereen vindt alles even mooi. De LP wijst subsidies voor kunst af, omdat het geen overheidstaak is om bepaalde kunstuitingen te bevoordelen. In andere landen worden musea, individuele kunstenaars, toneelgezelschappen en orkesten vaak door particulieren en bedrijven gesponsord. Dat vinden wij ook voor Nederland een goed idee.

Helaas heeft in Nederland de overheid een bepalende rol in de kunstwereld, waardoor er weinig ruimte is voor particulieren op dat gebied. Als je de overheid als kunstsponsor vervangt door bedrijven en particulieren, zorg je ook voor een grotere diversiteit aan stijlen. De verschillende sponsors hebben namelijk verschillende smaken. Op deze manier kan een veel bredere doelgroep van kunstliefhebbers worden bediend.

8.3 Het gezin

Ouders hebben een grote verantwoordelijkheid in de opvoeding van hun kinderen. Zij zijn immers degenen die de kinderen op de wereld gezet hebben. Daar hoort bij dat zij verantwoordelijk zijn voor de bescherming van het kind zolang het daar zelf nog niet toe in staat is.

Een kind is niet iemands bezit, maar wel iemands verantwoordelijkheid. Een hoge mate van vrijheid gaat gepaard met een grote mate van verantwoordelijkheid. Misstanden en misbruik moeten worden tegengegaan door gebruik te maken van mediators en in uiterste gevallen van de rechter.

Straks zijn er meer mensen aan het werk om mensen aan het werk te helpen, dan er mensen aan het werk zijn.

— Gerrit Komrij —

9.1 De arbeidsmarkt

9.2 Media

9.3 Landbouw

9.4 Pensioen

9.5 Techniek

9.6 Diensten

9.7 Commercieel Vervoer

9.8 Bouwen

9.1 De arbeidsmarkt

Inkomen is de basis van ons bestaan. Veel mensen kunnen en willen werken, maar krijgen simpelweg de mogelijkheid niet. De politiek probeert al jaren met diverse subsidies en tal van regelingen banen te creëren, met vaak meer negatieve dan positieve effecten. Het is tijd dat politici inzien dat banen alleen gecreëerd kunnen worden door bedrijven en met name het MKB. De voornaamste rol van de overheid in dat proces is om zich er zo weinig mogelijk mee te bemoeien en het MKB meer ademruimte te geven. De LP wil het daarom makkelijker maken om een onderneming te starten en te houden. Het MKB is de grootste leverancier van banen en daarom moeten we het zo min mogelijk in de weg staan.

De overheid moet eerder inspelen op vernieuwende initiatieven, zoals die van Uber en andere initiatieven in de deeleconomie. Deze bedrijven weten in korte tijd succesvolle verdienmodellen te creëren die nu voornamelijk op weerstand stuiten. De LP maakt de weg vrij voor de ondernemers van vandaag en morgen en geeft zo de werkgelegenheid een impuls.

In Zweden, Denemarken, IJsland en Zwitserland is er geen wettelijk minimumloon. De vakbonden onderhandelen daar zelf met de werkgevers over het minimumloon. Die onderhandelingen zorgen ervoor dat er een eerlijk loon betaald wordt. Het grootste deel van de mensen verdient in die landen meer dan het minimumloon. Duitsland heeft jarenlang geen minimumloon gehad. De invoering van het minimumloon op 1 januari 2015 heeft daar 60.000 mensen hun baan gekost. Jongeren en vluchtelingen komen daar nu moeilijker aan een baan dan voorheen, waardoor ze afhankelijk blijven van anderen. De geschatte kosten voor het bedrijfsleven liggen rond de 10 miljard.

Inclusieve arbeidsmarkt

Door de hoge loonkosten blijven juist de mensen met de minste capaciteiten werkloos. De LP wil het wettelijk minimumloon vervangen door (bindende) afspraken tussen werknemer, vakbond en werkgever. De LP is voor een verlaging van de loonbelasting naar 15,6% om het nettoloon op peil te houden en voor afschaffing van alle andere regels die de arbeidsmarkt op slot zetten, zoals het

algemeen verbindend verklaren van cao's en het verplichten van arbeidsvoorwaarden. Dit zijn regels die er alleen maar voor zorgen dat werkgevers in economisch onzekere tijden geen werknemers durven aan te nemen. Een sterke vakbond, bestuurd door mensen van de werkvloer, kan onderhandelen voor betere lonen, carrièreperspectieven en arbeidsomstandigheden.

9.2 Media

De publieke omroep draait op belastinggeld en is vaak een spreekbuis voor de heersende politieke partijen. In totaal krijgen de publieke omroepen meer dan €720 miljoen subsidie per jaar. Hoe populair Heel Holland Bakt en Boer zoekt Vrouw ook zijn, het is wat de LP betreft niet de bedoeling dat er belastinggeld gebruikt wordt voor het bevorderen van relaties in de agrarische sector. Daarnaast breken deze programma's kijkcijferrecords, dus een andere vorm van financiering is makkelijk haalbaar. We zouden graag zien dat de subsidie van de publieke omroep in de loop van vier jaar wordt afgebouwd, terwijl er nieuwe vormen van financiering worden gezocht.

9.3 Landbouw

De Nederlandse landbouwbedrijven horen bij de beste van de wereld. Maar door Europese subsidies worden onrendabele bedrijven in Europa in stand gehouden, waardoor er sprake is van oneerlijke concurrentie ten opzichte van de rest van de wereld. Voedselprijzen worden 'verziekt' door gesubsidieerde producten vanuit Europa, waardoor bijvoorbeeld Afrikaanse boeren met moeite een goed bestaan kunnen opbouwen. Daar moet een einde aan komen. De LP wil dat de landbouwsubsidies van de EU worden stopgezet zolang Nederland nog lid is van de EU. Als een bedrijf niet zelfstandig zijn hoofd boven water kan houden, hoort het failliet te gaan. Boeren kunnen zich verenigen en collectief verzekeren tegen bedrijfsrisico's. Pas dan betaalt de consument een eerlijke prijs voor landbouwproducten. Overcapaciteit en tekorten horen bij de risico's van het vak. Flexibiliteit en aanpassingsvermogen horen het succes van een ondernemer te bepalen, niet hoeveel belastinggeld de overheid hem cadeau geeft.

9.4 Pensioen

Wat betreft het pensioenstelsel is de LP voor keuzevrijheid van werknemers en werkgevers. Het is oneerlijk dat je je werkende leven lang pensioen opbouwt en als je dan 1 jaar na je pensioendatum komt te overlijden dat je geld in de grote pot verdwijnt. Het is ook niet eerlijk dat je gedwongen wordt om bij één pensioenfonds aangesloten te blijven en niet kunt overstappen als je ontevreden bent. Daarnaast zullen pensioenfonds niet langer gedwongen worden om te beleggen in staatsobligaties met negatieve rente. Het Nederlandse pensioenstelsel is synoniem geworden met een generatieconflict waarbij jong en oud lijnrecht tegenover elkaar lijken te staan. Het stelsel is star, ondoorzichtig en oneerlijk; een belofte die niet waar gemaakt kan worden. Het huidige systeem zal uiteindelijk uitdraaien op een conflict tussen verschillende generaties, omdat de ene generatie zich bestolen voelt door de andere.

Het Chileense pensioenstelsel is een voorbeeld van een stelsel waarin iedereen een individueel potje bij een pensioenfonds heeft waarin hij pensioen opbouwt. De overlijdensrisico- en arbeidsongeschiktheidsverzekering wordt collectief afgesloten door het pensioenfonds. Daarbij kan de werknemer zelf beslissen op wat voor manier er belegd wordt. Als je bijvoorbeeld niet tevreden bent over de kosten of het handelen van je pensioenfonds, dan kun je gewoon overstappen naar een ander pensioenfonds. Als je net na je pensionering iets meer wilt uitgeven aan reizen omdat je nog goed ter been bent, dan kan dat. Het Chileense pensioenstelsel is eenvoudig, transparant en biedt keuzevrijheid.

In Chili was voor de overgang naar een nieuw pensioenstelsel een regeling gemaakt waarbij deelnemers aan het oude pensioensysteem ervoor konden kiezen om in het oude systeem te blijven. Binnen één jaar meldden zich 1,4 miljoen van de 2,2 miljoen deelnemers van het oude systeem aan voor het nieuwe systeem. De overgang naar het nieuwe systeem was een groot succes en het pensioenstelsel kent wereldwijd veel navolging.

Natuurlijk zijn er aanzienlijke economische en maatschappelijke verschillen tussen Nederland en Chili. Het stelsel kan dan ook niet één op één worden overgenomen. Maar we kunnen ons wel door het Chileense pensioenstelsel laten inspireren om tot een flexibel en duurzaam pensioenstelsel te komen.

9.5 Techniek

De overheid is een grote, logge en bureaucratische organisatie. De technologische ontwikkeling is daarentegen razendsnel en wordt alleen maar sneller. We zien dan ook dat de overheid bijzonder veel moeite heeft om IT-projecten tot een goed einde te brengen. Daarnaast zien we dat de overheid de ontwikkeling van dienstverleners zoals Uber of Airbnb maar nauwelijks kan bijbenen. In de toekomst zal dat probleem alleen maar groter worden. Sterker nog, veel vrije denkers stellen zelfs dat deze trage bureaucratische overheid vervangen zal worden door diensten die in de samenleving zelf worden opgezet. Wij willen dat de overheid de toekomst niet langer tegenhoudt, maar technologie als een vriend omarmt.

9.6 Diensten

Private dienstverleners kunnen voor een heel groot deel de taken van overheden overnemen. Dat vraagt wel om een verregaande deregulering en om private financiering. De overheid betaalt nu veel geld aan zorginstellingen en sociaal werk, terwijl die diensten prima betaald kunnen worden door mensen zelf of door hun verzekeraar. De overheid is niet nodig als tussenpersoon tussen klanten en dienstverleners.

9.7 Commercieel Vervoer

Iedereen is vrij om wie dan ook in te huren voor vervoer van personen en goederen. Wij staan volledig achter vrijwillige vervoersdiensten en commerciële vervoersdiensten zoals Uber en Flixbus,

en vinden dat deze vrij mogen concurreren met de taxi en het openbaar vervoer. Op termijn moeten taxivergunningen en het systeem van concessies voor openbaar vervoer vervangen worden door een open markt waarin iedereen vrijelijk zijn diensten kan aanbieden. De kwaliteit van de vervoerders wordt dan, net als bijvoorbeeld bij winkels, geregeld via o.a. apps, vergelijkingssites en aanbevelingen.

9.8 Bouwen

De LP is tegen het stimuleren van de bouwsector met subsidies. Uitgezonderd werkzaamheden voor nieuwe huisvesting van overheidsorganen, mogen overheidsorganen geen geld meer steken in bouwprojecten, of daarin partner of aandeelhouder zijn. We zien de noodzaak van bouwveiligheidseisen en brandveiligheidseisen en vinden dat deze niet door de overheid, maar door verzekeraars opgelegd en gecontroleerd moeten worden. Wij zijn voorstander van het veralgemeniseren en op termijn afschaffen van provinciale omgevingsplannen, gemeentelijke bestemmingsplannen en gemeentelijke welstandszorg. Ieder mens en ieder bedrijf moet vrij zijn om op eigen land te (ver)bouwen naar eigen inzicht.

Overheid is het fantastische verzinsel waarmee iedereen probeert op andermans kosten te leven.

— Frédéric Bastiat —

10.1 Betalen

10.2 Belastingen

10.3 Schulden

10.1 Betalen

De overheid bepaalt welk betaalmiddel “gangbaar” is. Als gevolg daarvan hebben we weinig vrije keuze in onze betaalmiddelen. Ons betaalmiddel is de Euro, een one-size-fits-all voor landen met hele verschillende economieën. De Europese Centrale Bank zou onafhankelijk moeten zijn en prijsstabiliteit moeten garanderen, maar haar beleid is politiek en werkt averechts. Het beleid voorkomt dat schuldenaren en schuldeisers pijnlijke maatregelen moeten nemen om dit probleem op te lossen. Het Europese rentebeleid bestraft sparen en zuinigheid. Negatieve rentes op spaarrekeningen en pensioenkortingen zijn belangrijke zorgen voor Nederlanders. De gemiddelde Nederlander kan moeilijk aan deze gevolgen ontkomen, omdat er geen echt alternatief is voor de Euro.

Wij willen een nieuwe nationale valuta naast de euro, zoals een gulden. Ook vinden wij dat iedereen vrij is om te betalen met een valuta naar keuze, of dit nu dollars, Zwitserse franken, bitcoins of goudmunten zijn. Wij zien het aantal gangbare valuta in Nederland dan ook liefst groter dan alleen de euro. Door de ontwikkelingen op het gebied van fintech worden valuta steeds veiliger, liggen de transactiekosten lager, en zijn ze makkelijker omwisselbaar. De euro is tegenwoordig vooral digitaal; eentjes en nulletjes. Waarom houden we nog vast aan de euro?

De afgelopen jaren is de band tussen de Europese Centrale Bank, commerciële banken en de overheid veel te innig geworden. Dat gaat ten koste van de burger, die niet de vrijheid heeft om zich daaraan te ontworsten. We pleiten daarom ook voor de volledige scheiding van geld en staat.

10.2 Belastingen

De LP streeft naar een kleine overheid met lage belastingen. Wij geloven dat dit de meest eerlijke en effectieve manier is om een economie in te richten.

Er zijn vier manieren waarop je geld uit kan geven. Ambtenaren binnen de overheid geven andermans geld uit aan burgers die zij niet kennen. Als zij dat doen, maken zij zich amper zorgen over wat zij kopen, tegen welke kwaliteit, en wat zij uitgeven. En dat doet de overheid voor bijna 55% van het netto nationale inkomen (CBS, 2015).

In plaats van dat de burger zelf bepaalt wat hij koopt, bepaalt de overheid wat er het beste van zijn geld gekocht kan worden. Zo kan de overheid beslissen dat er van het geld van de burger het beste "hoge" cultuur gesubsidieerd kan worden, terwijl mensen liever naar een film of een voetbalwedstrijd gaan kijken. Wij geloven dat Nederlanders het beste voor zichzelf kunnen bepalen waar ze behoefte aan hebben en dat ze daar geen paternalistische overheid voor nodig hebben. De samenleving heeft geen behoefte aan debacles met een HSL, Betuwelijn, JSF of ICT-projecten.

De wirwar aan belastingen, aftrekposten, regelingen en toeslagen zorgt voor onnodige kosten en onoverzichtelijkheid voor de burger en voor de overheid. De LP streeft ernaar om de loon- en inkomstenbelasting te vervangen door een vlaktaks. In plaats van talloze aftrekposten en kortingen willen we de eerste 20.000 euro van het inkomen van iedere Nederlander simpelweg belastingvrij maken.

De LP is in principe tegen iedere vorm van belasting. Maar zolang de overheid nog btw of accijns heft, pleit de LP voor een lagere accijns en BTW dan in de omliggende landen, zodat inwoners uit omliggende landen ook kunnen profiteren van onze lagere prijzen. Dit is een heel sociaal gebaar naar onze medemens in onze buurlanden en het verstevigt de vriendschappelijke band met andere Europeanen.

10.3 Schulden

Niet alleen moeten de torenhoge belastingen en uitgaven worden aangepakt, ze moeten ook in evenwicht worden gebracht. De staatsfinanciën zijn in Nederland zelden op orde. Het huishoudboekje klopt niet; er zijn stelselmatig meer uitgaven dan inkomsten. Deze begrotingstekorten houden in dat de overheid ieder jaar miljarden bijleent. De staatsschuld loopt steeds verder op, en daar moeten we ieder jaar een forse rente over betalen. Dat is weggegooid geld.

Wij zijn tegen begrotingstekorten en we willen de staatsschuld zo snel mogelijk afbouwen. Daarom willen we alle begrotingstekorten verbieden en spoedige afbetaling van de staatsschuld verplicht stellen. In de toekomst moet het hebben van een staatsschuld verboden zijn. Dit moet niet alleen

gelden voor de rijksoverheid, maar ook voor provincies, gemeenten en waterschappen. Overigens mag de begroting nooit sluitend worden gemaakt uitsluitend door verhoging van de lasten. Als de overheid teveel uitgeeft moeten niet de inkomsten omhoog, maar de uitgaven omlaag. Sinds de overheid voor het eerst geld begon te lenen, eind 19e eeuw, is de staatsschuld flink gestegen. In 2001 was de staatsschuld 227 miljard euro; in de jaren daarna liep de schuld hard op onder het kabinet Balkenende IV. Mede doordat de overheid banken ging redden en door de kredietcrisis liep de staatsschuld in 2009 op tot 350 miljard euro. Inmiddels loopt zij richting de 500 miljard euro. Dat is zo'n €30.000 per inwoner en bijna €60.000 per werkende Nederlander. De rentekosten op de staatsschuld zullen volgens de rijksoverheid in 2016 rond de 7,8 miljard euro liggen. Dat is 460 euro per inwoner per jaar en 920 euro per werkende Nederlander per jaar.

Dit komt doordat de overheid steevast meer uitgeeft dan er binnenkomt. Helaas is haar oplossing altijd om de belastingen te verhogen. Dit terwijl een exit uit de EU een enorme besparing met zich mee zal brengen, ter grootte van ongeveer €7.100 à €9.800 per Nederlands huishouden per jaar. De studie van Capital Economics van 6 februari 2014 laat zien dat Nederland in 2012 van alle deelnemende EU-landen de allergrootste bijdrage betaalde aan de EU, gerekend per hoofd van de bevolking. Tenslotte wordt iedereen die twijfelt over het verlaten van de EU bang gemaakt met economische groeiprognoses.

Allereerst zijn het prognoses waar niemand voor verantwoordelijk is. Vervolgens zien we dat de economische groei juist beter voor de dag komt, zonder alle ballast van afdrachten aan de EU. Een verslechtering van de uitgegeven garanties via het ESM is hierbij nog niet eens meegenomen.

Als je bedenkt dat we Ierland, Portugal, Spanje, Italië en overduidelijk Cyprus en Griekenland op onze bagagedrager hebben zitten, dan kun je je voorstellen dat we zonder al die ballast een stuk lichter zouden fietsen. En dan hebben we het nog niet over de tegenwind in de vorm van tegenvallende ESM-garantie-aanspraken.

De LP ziet graag dat de staatsschuld zo snel mogelijk wordt afgelost. Er is immers een contract aangegaan met degene die het geld heeft uitgeleend. Belastingverhoging is daarvoor geen optie, omdat mensen recht hebben op het geld waar ze hard voor gewerkt hebben. De overheid zal dus aan kostenbesparing moeten doen. Dat is mogelijk door de regeldruk omlaag te brengen, waardoor er minder ambtenaren nodig zullen zijn.

In de huidige financiële crisis, waarin veel gemeenten verkeren, is faillissement te prefereren boven belastingverhoging of het voortdurende vergroten van de schuldenlast.